

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakia muutettavaksi siten, että palautuskelpoisten pakkauksen ja kuljetustarvikkeiden verokohdella selkeytetään. Niihin sovellettaisiin yleistä verokantaa myös silloin, kun pakatun tai kuljetettavan tavarahan myyntiin sovelletaan alennettua verokantaa. Tilikauden aikana pakkauksen ja kuljetustarvikkeen myyntiin voitaisiin kuitenkin soveltaa samaa vero-

kantaa kuin varsinaisen tavarahan myyntiin, jos myyntien erottaminen toisistaan tuottaisi huomattavia vaikeuksia. Pakkauksen ja kuljetustarvikkeen palautuksesta suoritettavaa korvausta käsiteltäisiin myynnin oikaisu-eränä yleisen verokannan mukaan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Voimassa olevan arvonlisäverolain 78 §:n mukaan palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista maksettavia korvauksia käsitellään myynnin oikaisu-eränä. Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan veron perusteesta saadaan vähentää palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista suoritettava korvaus ilman veron osuutta. Oikaisu voidaan tehdä sekä kuluttajille että elinkeinonharjoittajille maksetuista korvauksista. Lain 118 §:n mukaan verovelvollisen korvauksen saajan on oikaistava ostetusta tavarasta tehtyä vähennystä pakkauksen ja kuljetustarvikkeen palautuksesta saadun korvauksen johdosta.

Arvonlisäverolakiin ei sisälly säännöstä palautuskelpoisten pakkauksen ja kuljetustarvikkeiden myynnin verokohtelusta silloin, kun myytävään pakattuun tai kuljetettavaan tavarahan sovelletaan alennettua verokantaa. Verotuskäytännössä katsottiin, että palautuskelpoisen pakkauksen myyntiin sovelletaan tällöinkin 22 prosentin verokantaa. Käytännön ongelmien välttämiseksi hyväksyttiin myös menettely, jonka mukaan vähittäiskaupat voivat myydä pakkauksen sisältöineen alennetulla verokannalla ja oikaista

myynnistä suoritettavaa veroa 22 prosentin verokannan mukaisesti joko kalenterikuukausittain tai viimeistään tilikauden viimeisellä kalenterikuukaudella. Oikaisu voitiin tehdä suoritettujen ostojen perusteella.

Korkein hallinto-oikeus muutti 28 päivänä joulukuuta 1995 antamallaan päätöksellä (taltio 5401) aikaisempaa verotuskäytäntöä. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan nimenomaisen säännöksen puuttessa arvonlisäverolakia on tulkittava siten, että palautuskelpoista pakkausta pidetään osana myytävää tavaraa. Palautuskelpoisen pakkauksen myyntiin sovelletaan siten samaa verokantaa kuin myytävään tavarahan. Päätöksessä ei otettu kantaa siihen, miten palautetusta pakkauksesta suoritetaan oikaisu.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen antamisen jälkeen on käytännössä ollut epäselvää, minkä verokannan mukaisesti palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista maksetusta korvauksesta suoritetaan arvonlisäverolain 78 §:ssä tarkoitettu oikaisu. Ottaen huomioon menettelyn tarkoituksen ja sen, että korvausta käsitellään myynnin oikaisu-eränä, oikaisun tulisi vastata myynnistä suoritettun veron määrää. Muussa tapauksessa menettely johtaisi perusteettoman ve-

roetuuden syntymiseen. Oikaisun tekeminen alennetun verokannan mukaisesti on kuitenkin ongelmallista, koska alennetun ja yleisen verokannan mukaan myytyjen juomapullojen erottelu toisistaan palautusvaiheessa aiheuttaa huomattavia vaikeuksia käytännössä.

Palautettujen pakkausten ja kuljetustarvikkeiden verokohtelun selkeyttämiseksi ja perusteettomien veroetuuksien syntymisen estämiseksi arvonlisäverolakiin ehdotetaan otettavaksi erityissäännös, jonka mukaan palautuskelpoisten pakkausten ja kuljetustarvikkeiden myyntiin sovellettaisiin aina 22 prosentin verokantaa riippumatta pakattuun tai kuljetettavaan tavaraan sovellettavasta alennetusta verokannasta. Verokohtelu vastaisi siten ennen edellä mainittua korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä noudatettua käytäntöä. Säännös sisällytettäisiin uuteen 85 b §:ään. Säännös ei koskisi sellaisia pakkauksia tai kuljetustarvikkeita, joiden palauttamisesta ei makseta korvausta.

Menettelyn yksinkertaistamiseksi lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös sellaisten tilanteiden varalta, joissa pakkauksen ja sisällön myyntien erottelu toisistaan tuottaisi huomattavia vaikeuksia. Vähittäiskauppiat voisivat tällöin nykyiseen tapaan soveltaa myynteihin samaa verokantaa tilikauden aikana. Kalenterikuukaudelta näin suorittamatta jäänyt vero tulisi oikaista viimeistään tilikauden viimeisen kalenterikuukauden aikana. Oikaisu voitaisiin tehdä myös suoritettujen ostojen perusteella. Säännös sisällytettäisiin uuteen 139 a §:ään.

Lisäksi arvonlisäverolain 84 §:ään tehtäisiin viittaustarkistus.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on selkeyttää palautuskelpoisten pakkausten ja kuljetustarvikkeiden verokohtelua eikä sillä siten olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Jos niiden myyntiin sovellettaisiin samaa alennettua verokantaa kuin varsinaiseen tavaraan ja lain 78 §:n osalta omaksuttaisiin sellainen tulkinta, että oikaisu suoritetaan yleisen verokannan mukaan, valtio menettäisi verotuloja vuosittain arviolta noin 20 miljoonaa markkaa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu virvoitusjuomateollisuuden sekä kaupan edustajia.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/93) 84 §, sekä *lisätään* lakiin uusi 85 b ja 139 a §, seuraavasti:

84 §

Suoritettava vero on 22 prosenttia veron perusteesta, ellei 85—85 a §:ssä toisin säädetä.

85 b §

Poiketen siitä, mitä 85 §:ssä ja 222 §:n 7 momentissa säädetään, korvaukseen palautettaessa oikeuttavista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista suoritettava vero on 22 prosenttia veron perusteesta.

139 a §

Edellä 85 b §:ssä tarkoitetun palautuskelpoisen pakkauksen ja kuljetustarvikkeen myyntiin voidaan tilikauden aikana soveltaa samaa verokantaa kuin pakatun tai kuljetettavan tavaran myyntiin, jos myyntejä ei voida ilman huomattavia vaikeuksia erottaa toisistaan. Kalenterikuukaudelta suorittamatta jäänyt vero kohdistetaan viimeistään tilikauden viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 199 .

Lakia sovelletaan, kun myyty tavara on
toimitettu, yhteisöhankinta on tehty, maa-

hantuotu tavara on luovutettu tullivalvonnas-
ta, tavara on otettu omaan käyttöön tai tava-
ra on siirretty varastointimenettelystä lain
voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/93) 84 §, sekä *lisätään* lakiin uusi 85 b ja 139 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

84 §

Suoritettava vero on 22 prosenttia veron perusteesta, ellei 85 §:ssä toisin säädetä.

Ehdotus

84 §

Suoritettava vero on 22 prosenttia veron perusteesta, ellei 85—85 a §:ssä toisin säädetä.

85 b §

Poiketen siitä, mitä 85 §:ssä ja 222 §:n 7 momentissa säädetään, korvaukseen palautettaessa oikeuttavista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista suoritettava vero on 22 prosenttia veron perusteesta.

139 a §

Edellä 85 b §:ssä tarkoitetun palautuskelpoisen pakkauksen ja kuljetustarvikkeen myyntiin voidaan tilikauden aikana soveltaa samaa verokantaa kuin pakatun tai kuljetettavan tavarahan myyntiin, jos myyntejä ei voida ilman huomattavia vaikeuksia erottaa toisistaan. Kalenterikuukaudelta suorittamatta jäänyt vero kohdistetaan viimeistään tilikauden viimeiselle kalenterikuukaudelle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan, kun myyty tavara on toimitettu, yhteisöhanhinta on tehty, maahanotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta, tavara on otettu omaan käyttöön tai tavara on siirretty varastointimenettelystä lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.